






ትንሽ ዘር፣ የዋንጋሪ ማታይ ታሪክ

Eit lite frø: Historia om Wangari Maathai



-  Nicola Rijsdijk
-  Maya Marshak
-  Mezemir Girma
-  amharisk / nynorsk
-  nivå 3



በምስራቅ አፍሪካ በሚገኘው የኬንያ ተራራ በአንድ በኩል በሚገኝ አንድ መንደር አንዲት ትንሽ ልጅ ከአናቷ ጋር በማሳ ላይ ትሰራ ነበር። ስሟም ዋንጋሪ ይባላል።

...

I ein landsby ved foten av Mount Kenya i Aust-Afrika arbeidde ei lita jente saman med mor si på åkeren. Wangari heitte ho.



ዋንጋሪ ውጪ ውጪውን ማለት ትወዳለች። በቤተሰቧ የአትክልት ስፍራ አፈሩን በገጀራ ትቆፍራለች። ትናንሽ ዘሮችንም ወደ ሞቃቱ መሬት ትከታለች።



...

Wangari var glad i å vera ute. Familien hadde ein kjøkkenhage. Der vende ho grønsakshagen med macheten sin. Ho stakk små frø ned i den varme jorda.



ፀሐይ ከገባች በኋላ ያለውን ጊዜ በጣም ትወደዋለች። እጽዋቱ አልታይ ማለት በሚጀምሩበት ጊዜ ዋነኛ ወደ ቤቷ መሄጃው ሰዓት መድረሱን ታውቃለች። በማሳዎቹ ውስጥ ያሉትን ጠባብ መንገዶች ተከትላና ስትሄድ እንዳደረገችው ወንዙን አቋርጣ ትመለሳለች።

...

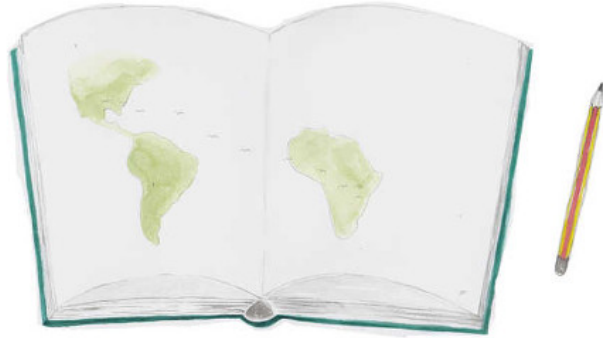
Ho syntest den beste tida på dagen var rett etter solnedgang. Når det vart for mørkt til å sjå plantene, visste ho at det var på tide å gå heim. Ho gjekk langs smale stiar på markene og over bekkar på vegen sin.

ዋንጋሪ ትምህርት ቤት መሄድ የምትወድ ጎበዝ ልጅ ነበረች። እናትና አባቷ ግን እቤት ቆይታ እንድታግዛቸው ይፈልጉ ነበር። ሰባት ዓመት ሲሆናት ታላቅ ወንድሟ ወላጆቿን ትምህርት ቤት እንዲያስገቧት አሳመናቸው።



...

Wangari var ei flink jente og ville gjerne byrja på skulen. Men mora og faren ville at ho skulle vera heime og hjelpa til. Då ho vart sju år, overtalte storebroren mor og far til å la henne få gå på skulen.



ዋንጋሪም ኑምህርት ኑወድ ነበር! መጽሐፍ ባነበበች ቁጥር ብዙ እያወቀች መጣች። በኑምህርቷ ጥሩ ውጤት ስላስመዘገበች አሜሪካ እንድትማር ተጋበዘች። ዋንጋሪ እጅግ ተደሰተች! ስለ ዓለም ብዙ ለማወቅም ፈለገች።

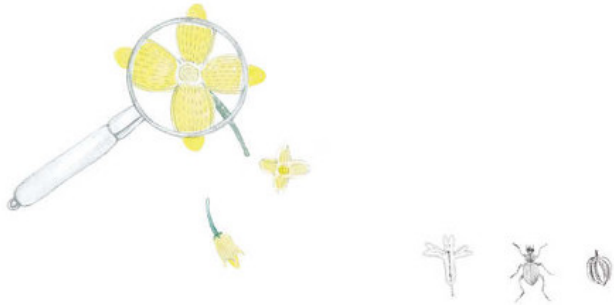
...

Ho likte å læra! Wangari lærde meir og meir for kvar bok ho las. Ho vart så flink på skulen at ho vart invitert til å studera i USA. Wangari vart så glad! Ho ville læra meir om verda.

በአሜሪካውም የኒሽርሲቲ ዋንጋሪ ብዙ አዳዲስ ነገሮችን ተማረች።
እጽዋትንና አስተዳደጋቸውን ተማረች። ራሷ እንዴት እንዳደገችም
አስታወሰች። በሚያማምሩት የኬንያ ደኖች ከወንድሞቿ ጋር
የተለያዩ ጨዋታዎችን ስትጫወት ነበር ያደገችው።

...

Wangari lærde mykje nytt på det amerikanske universitetet. Ho studerte planter og korleis dei veks. Og hugsa korleis ho hadde vakse opp sjølv: i leiker og spel med brørne sine i Kenyas vene skogar.



ብዙ እየተማረች ስትሄድም የኬንያን ህዝብ መውደዷ የበለጠ እየተገለጠላት መጣ። ደስተኛና ነጻ ሕዝብ እንዲሆን ፈለገች። ብዙ እየተማረች ስትሄድም የአፍሪካው ቤቷ ይበልጥ ትዝ እያላት መጣ።

...

Ho skjønte ho var glad i folk frå Kenya jo meir ho lærde. Ho ville dei skulle vera glade og frie. Og jo meir ho lærde, desto meir hugsa ho heimen sin i Afrika.



ትምህርቷን ስትጨርስ ወደ ኬንያ ተመለሰች። አገሯን ግን ተቀይራ አገኘች። ትላልቅ እርሻዎች አገሪቱን አጥለቅልቀዋታል። ሴቶች ለማገዶ የሚሆን እንጨት አልነበራቸውም። ህዝቡ ደህይቶ ልጆቹ ተርበዋል።

...

Då ho var ferdig med å studera, drog ho tilbake til Kenya. Men landet hennar var forandra. Kjempestore bondegardar strekte seg utover i landet. Kvinnene hadde ikkje ved til å tenna bål for å laga mat. Folk var fattige og born svalt.





ዋንጋሪ ምን ማድረግ እንዳለባት ታውቅ ነበር። ሴቶቹን ችግኝ እንዴት እንደሚያቸግኑና ዛፍ እንዴት እንደሚተክሉ አስተማረቻቸው። ሴቶቹም ዛፎቹን እየሸጡ ቤተሰባቸውን ማስተዳደር ቻሉ። ሴቶቹ በጣም ተደሰቱ። ዋንጋሪ አቅም እንዳላቸው እንደዲገነዘቡ ረድታቸዋለች።

...

Wangari visste råd. Ho lærde kvinnene å planta tre ved å så frø i jorda. Kvinnene selde trea og brukte pengane til beste for familien sin. Dei vart veldig glade. Wangari hadde fått dei til å føla seg sterke og mektige.

ከረጅም ጊዜ በኋላም አዳዲሶቹ ዛፎች ደን ሆኑ፤ ወንዞቹም እንደዱሮው መፍሰስ ጀመሩ። የዋንጋሪም መልዕክት በመላው አፍሪካ ተሰራጩ። ዛሬ ከዋንጋሪ ዛፎች ብዙ ዛፎች ተገኝተዋል።

...

Tida gjekk og dei nye trea voks og vart til skog, og det kom vatn i elvene igjen. Historia om Wangari spreidde seg over heile Afrika. I dag er det millionar av tre som har vakse opp frå Wangaris frø.





ዋንጋሪ በጣም ለፍታለች። በዓለም ዙሪያ የነበሩ ሰዎች ስራዋን አይተው ትልቅ ሽልማት ሰጧት። የዓለም የኖቤል ሽልማት ይባላል ሽልማቱ። ዋንጋሪም ይህን ሽልማት ስትቀበል የመጀመሪያዋ አፍሪካዊት ሴት ነች።

...

Wangari hadde arbeidd hardt. Folk over heile verda la merke til det og dei gav henne ein berømt pris. Han vert kalla Nobels fredspris. Ho vart den første afrikanske kvinna som fekk han.

ዋንጋሪ በ2011 አርፋለች። የሚያምር ዛፍ ባየን ቁጥር ግን
ልናስታውሳት ይገባናል።

...



Wangari døydde i 2011, men vi kan tenkja på
henne kvar gong vi ser eit vent tre.



Barnebøker for Norge

barneboker.no

ትንሽ ዘር፣ የዋንጋሪ ማታይ ታሪክ

Eit lite frø: Historia om Wangari Maathai

Skrevet av: Nicola Rijsdijk

Illustret av: Maya Marshak

Oversatt av: Mezemir Girma (am), Espen Stranger-Johannessen, Martine Rørstad Sand (nn)

Denne fortellingen kommer fra African Storybook (africanstorybook.org) og er videreformidlet av Barnebøker for Norge (barneboker.no), som tilbyr barnebøker på mange språk som snakkes i Norge.

Dette verket er lisensiert under en Creative Commons

[Navngivelse 4.0 Internasjonal Lisens](https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/).